

شماره ۱۰۴۴۴۳
تاریخ ۱۳۹۲/۵/۲۵

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۲۸ قانون اساسی

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت اطلاعات
معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

وزیران عضو کسار گروه مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات و امنیت آن (فاوا) در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۶ بسمه استناد بند (ب) ماده (۴۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹ - و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۸۹۳۷۸/ت/۴۶۵۰۵ هـ مورخ ۱۳۸۸/۹/۲۵ تصویب نمودند:

در اجرای بند (الف) ماده (۳) آیین نامه اجرایی بند (ب) ماده (۴۶) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب نامه شماره ۴۵۶۵۳/ت/۴۷۵۷۲ هـ مورخ ۱۳۹۱/۳/۱۸ دستورالعمل و ضوابط فنی بانک های اطلاعاتی و تبادل و به اشتراک گذاری اطلاعات به شرح پیوست که به مهر دفتر هیئت دولت تأیید شده است، تعیین می شود.

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۹۲/۵/۱۰ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمد رضا رحیمی
معاون اول رییس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رییس جمهور، دفتر معاون اول رییس جمهور، دفتر رییس قوه قضاییه، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونت امور مجلس رییس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت. بلاغ می شود.

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
دبیرخانه حوزه وزارتی
شماره: ۲۶۳۲۷
تاریخ: ۹۲/۵/۳

" دستورالعمل و ضوابط فنی بانکهای اطلاعاتی و تبادل و به اشتراک گذاری اطلاعات "

فصل اول - تعاریف:

الف آیین نامه: آیین نامه اجرایی بند "ب" ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

ب- دستگاههای اجرایی: کلیه دستگاه های اجرایی مشمول آیین نامه

پ - معماری سرویس گرا: SOA (Service Oriented Architecture)

ت - گذرگاه مشترک سرویس: ESB (Enterprise Service Bus)

ث - امنیت وب سرویس: Web Service Security WSS

ج - SSL و TLS: مجموعه استانداردها و روشهای مطرح در لایه بسته های امن (Secure Sockets

Layer) و امنیت لایه انتقال (Transport Layer Security)

چ - قالب ۸ بیتی استاندارد یونی کد: UTF_8) Unicode Transformation Format—8-bit)

ح - اقلام اطلاعاتی: اقلام موضوع بند "ز" ماده (۱) آیین نامه

خ - سازمان: سازمان فناوری اطلاعات ایران

د - سیستم های اطلاعاتی: سیستم هایی که اطلاعات را برای یک هدف مشخص جمع آوری، پردازش، تحلیل و منتشر می کنند.

ذ - استاندارد باز: استاندارد ی که به گروه خاصی وابستگی نداشته و در دسترس عموم می باشد.

دفتر هیئت دولت

ر- پایگاه داده: مجموعه ای از موجودیت ها برای ذخیره سازی داده که توسط یک سیستم مدیریت پایگاه داده ایجاد و سازماندهی می شود.

ز- مرکز تبادل و به اشتراک گذاری اطلاعات (IX): مرکزی که توسط سازمان و با رعایت بخشنامه شماره ۱۲۵۸۷۶/۷۷/۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۱-۱۲۶ وزارت اطلاعات، به منظور اشتراک گذاری اطلاعات بین دستگاهها به صورت می و در صورت لزوم استثنای ایجاد می شود.

فصل دوم- ساز و کار اشتراک گذاری اطلاعات توسط دستگاههای اجرایی

الف- ارسال اطلاعات خدمات قابل ارائه در قالب فرم پیوست پس از تأیید حراست دستگاه مربوطه، حداکثر ظرف یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل.

ب- معرفی نماینده تام الاختیار و مطلع در امور خدمات الکترونیکی دستگاههای مرکزی به سازمان حداکثر ظرف ده روز پس از ابلاغ این دستورالعمل

پ- اعلام اقدام اطلاعاتی قابل ارائه خود به سازمان پس از تأیید حراست دستگاه، حداکثر ظرف یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل.

ت- استفاده از روش ها و اسناداردهای باز در سیستم های اطلاعاتی خود برای به اشتراک گذاری اطلاعات.

ث- ارسال مستندات مربوط به اجرای مفاد این دستورالعمل به سازمان و ارائه خدمات اشتراک گذاری بصورت آزمایشی (پایلوت) پس از تأیید مستندات مربوط.

ج- ارسال گزارش عملکرد مرحله اشتراک گذاری آزمایشی به سازمان به منظور بازنگری ضوابط فنی مربوط.

فصل سوم- ضوابط فنی بانکهای اطلاعاتی و تبادل و به اشتراک گذاری اطلاعات

۱- ضوابط توصیف، نمایش و تبادل داده:

الف- قالب استاندارد UTF-8 به عنوان کاراکترست (Character set) کلیه داده های حروفی و عددی

دفتر هیئت دولت

جدید

ب- تبدیل داده های قبلی که با استاندارد غیر از UTF-8 ایجاد شده اند به UTF-8

پ- تولید یا تبدیل کلیه مستندات در قالب های «مستندات آزاد» (Open Document) و یا در قالب مستندات آزاد مطابق جدول شماره (۱) :

جدول شماره ۱- قالب مستندات

ردیف	عنوان مستند	قالب مستندات باز	قالب فعلی
۱	مستندات مبتنی بر واژه پرداز	ODT (Open Document Text)	DOC, DOCX
۲	مستندات مبتنی بر صفحه گسترده	ODS (Open Document Spreadsheet)	XLS, XLSX
۳	مستندات مبتنی بر ارائه مطالب	ODP (Open Document Presentation)	PPT, PPTX
۴	مستندات مبتنی بر پایگاه داده	ODB (Open Document Base)	MDB, ACCDB
۵	مستندات مبتنی بر گرافیک و تصاویر	ODG (Open Document Graphics)	TIFF, JPEG, BMP, GIF

ت- تولید یا تبدیل کلیه پرونده های الکترونیکی در قالب های چند رسانه ای و آرشیو مانند تصویر، صوت، ویدئو و فشرده سازی در قالب های قابل استفاده با Codec های باز.

تبصره- قالب های مجاز برای پرونده های چندرسانه ای و فشرده سازی در جدول شماره (۲) :

دفتر هیئت دولت

جدول شماره ۲ - قالبهای مجاز برای پرونده‌های چندرسانه‌ای و فشرده سازی

فشرده سازی	چندرسانه‌ای	
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Zz</u> • <u>bzip2</u> • <u>gzip</u> • <u>MAFF</u> • <u>PAQ</u> • <u>SQX</u> • <u>tar</u> • <u>xz</u> • <u>ZIP</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>ALAC</u> • <u>ASF</u> • <u>AVI</u> • <u>CMML</u> • <u>DAISY Digital Talking Book</u> • <u>FLAC</u> • <u>JPEG 2000</u> • <u>Matroska (mkv)</u> • <u>MNG</u> • <u>MPEG</u> • <u>Musepack</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Ogg</u> • <u>PNG</u> • <u>RM</u> • <u>SMIL</u> • <u>Speex</u> • <u>SVG</u> • <u>VRML/X3D</u> • <u>WavPack</u> • <u>WebM</u> • <u>WMA</u> • <u>WMV</u> • <u>XSPF</u>

ث- بکارگیری چرچوب توصیف منابع (RDF) به منظور توصیف مفهومی و مدل سازی اطلاعات در منابع تحت وب

ج- استفاده از زبان نشانه گذاری توسعه پذیر (XML) برای نمایش فرمت و ساختار داده ها

چ- استفاده از زبان توسعه پذیر نام و آدرس (XNAL) بمنظور توصیف نام و آدرس داده ها

ح- تعریف و ایجاد فراداده ه و ویژه نامه ها بمنظور دسترسی آسان به اطلاعات و داده های موجود در سازمان یا استفاده از چارچوب های OWL و RSS

خ- مطابقت محصولات XML با کنسرسیوم W3C

۲- ضوابط یکپارچه سازی داده

الف- سازماندهی و یکپارچه سازی تمامی داده ها با استفاده از زبان XML

دفتر هیئت دولت

ب- استفاده از استانداردهای ISO8601 و EDI برای قالب بندی و تبادل داده ها های مربوط به تاریخ و زمان

۳- ضوابط لایه عیان افزار:

الف- ارائه اطلاعات و خدمات الکترونیکی در قالب سرویسهای وب استاندارد

ب- توصیف سرویس ها در قالب زبان استاندارد WSDL که می بایست شامل موارد زیر باشد:

پ- گرامر و ترکیب و پروتکل هر سرویس (فرمت WSDL در X-Roac)

ت- سیاستهای ارائه سرویس (مبتنی بر چه اصولی، برای چه کسی و با چه هدفی خدمت ارائه می شود)

ث- شاخص های کیفیت سرویس (عاملیت، قابلیت اطمینان و اثر بخشی)

۴- ضوابط تعاملات بین دستگاهی:

الف- استفاده از معماری سرویس گرا بعنوان معماری کلان در ارتباطات درون سازمانی و بین سازمانی.

ب- استفاده از معماری گذرگاه مشترک سرویس (ESB) در محیطهای گسترده و محیطهای تعاملی.

پ- ثبت تمام اطلاعات ارائه شده با استفاده از مولفه واقعه نگاری ESB.

ت- استفاده از پروتکل های مورد تایید سازمان در زمینه زیرساخت ها و نحوه ارائه خدمات و به اشتراک گذاری اطلاعات مطابق جدول شماره (۳) :

جدول شماره ۰۳ پروتکل های مورد تایید سازمان در زمینه زیرساخت ها

ردیف	توضیحات	تایید کننده
۱	TCP/IP	شبکه
۲	UDP	شبکه
۲	IP4,IP6	شبکه
۴	DNS	شبکه
۵	MIME	شبکه

دفتر هیئت دولت

شبکه	SOAP	۶
شبکه	WSDL	۷
شبکه	POP3	۸
شبکه	SMTP	۹

ث- استفاده از استانداردهای تبادل اطلاعات (پروتکل‌ها و زبان‌ها) در خصوص انتقال اطلاعات خود در درون و بیرون سازمان مطابق جدول شماره (۴) :

جدول شماره ۴- پروتکل‌های تبادل اطلاعات

امکان اشتراک مضمین و کارآمد داده‌ها از طریق استفاده غیر مستقیم از برنامه‌ها را فراهم می‌آورد.	انتقال فایل در شبکه	پروتکل انتقال فایل (FTP)
امکان ایجاد قالبی استاندارد برای پیام‌ها و همچنین نحوه انتقال آنها بین سیستم‌های اطلاعاتی را فراهم می‌آورد.	قالبی استاندارد برای پیام‌ها	پروتکل انتقال ابر متن (HTTP)
امکان نشانه گذاری ابرمتن‌ها را به منظور ساختنمند کردن اطلاعات و تفکیک اجزای منطقی یک نوشتار فراهم می‌کند.	قالبی استاندارد برای توصیف ساختار صفحات وب	زبان نشانه گذاری ابر متن (HTML)
یک قالب استاندارد ایده آل برای سازماندهی مقادیر زیادی از داده فراهم می‌کند.	ذخیره، نمایش، تبادل و به اشتراک گذاری داده‌ها	زبان نشانه گذاری توسعه پذیر (XML)

دفتر هیئت دولت

۵- ضوابط امنیتی (بمنظور حفظ امنیت لازم در تبادل و به اشتراک گذاری اطلاعات و همچنین رعایت حریم های قانونی)

الف- تعیین سطح دسترسی برای هریک از اقلام اطلاعاتی و یا خدمات الکترونیکی خود و تعیین افراد و سازمان های مربوط به هر سطح

ب- انجام عملکرد احراز هویت یا شناسایی مشتری برای حفظ اطلاعات و امنیت آنها پیش از ارائه اطلاعات به مشتری یا دریافت کننده اطلاعات

پ- استفاده از پروتکل های زیر جهت جلوگیری از اسراق سمع و جاسوسی پیام های رد و بدل شده میان دو طرف اصلی

ت- استفاده از پروتکل IPsec برای امنیت در سطح IP

ث- استفاده از پروتکل TLS , SSL در سطح TCP/UDP

ج- استفاده از لینک اختصاصی بین طرفین اصلی تبادل اطلاعات تحت عنوان شبکه مجازی اختصاصی (VPN)

چ- استفاده از دو پروتکل SSH و Secure Copy برای ناشناس شدن انتقال ایمن فایل ها در لایه کاربرد

ح- ثبت کلیه رویدادهای مرتبط با سیستم های اطلاعاتی در یک سامانه مجزا از این سیستم ها برای حفظ امنیت و تمامیت اطلاعات

۶- استانداردهای لازم الاجرا در مدیریت فرایندها:

الف- استاندارد مدیریت خدمات فناوری اطلاعات (ISO 20000)

ب- استاندارد سیستم های مدیریت امنیت اطلاعات (ISO 27000)

پ- استانداردهای حاکمیت سازمانی فناوری اطلاعات (ISO/IEC 29382) (ISO/IEC 38500)

۷- ضوابط نرم افزارهای متن باز :

لیست تمامی استانداردهای باز مورد تایید سازمان در وب گاه مرکز ملی نرم افزارهای بومی و متن باز ایران در (www.opensourceiran.ir) قابل مشاهده است.

دفتر هیئت دولت

فصل چهارم - سایر مقررات

۱- اشتراک گذاری اطلاعات بوسیله مرکز نیادل و اشتراک گذاری اطلاعات (IX) توسط دستگاه‌های مشمول این دستورالعمل از طریق شبکه منی اطلاعات، تنها در صورتی مجاز است که شبکه مذکور به صورت فیزیکی، جدا از شبکه اینترنت باشد.

۲- بر اساس بند "الف" ماده (۲۳۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و سند امنیت فضای تبادل اطلاعات (افنا) دستگاه‌های اجرایی موظفند ظرف شش ماه از تصویب این دستورالعمل نسبت به اجرایی کردن بخشنامه امن سازی شماره ۱۲۵۸۷۶/۷۷/۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۶ وزارت اطلاعات

اقدام نمایند.

دفتر هیئت دولت